

VINCENT KOMPANY

FRANK VAN DE WINKEL

VINCENT KOMPANY

Van ket tot kapitein

Houtekiet

Antwerpen / Utrecht

© Frank van de Winkel / Uitgeverij Houtekiet 2014
Houtekiet, Katwilgweg 2, B-2050 Antwerpen
www.houtekiet.be
info@houtekiet.be

Omslag Maarten Deckers
Foto auteur Yann Deschepper
Foto omslag Imageglobe
Opmaak www.intertext.be

ISBN 978 90 8924 304 1
D 2014 4765 34
NUR 480

Niets uit deze uitgave mag worden verveelvoudigd en/of openbaar gemaakt door middel van druk, fotokopie of op welke andere wijze ook, zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van de uitgever.

No part of this book may be reproduced in any form, by print, photoprint, microfilm or any other means, without written permission of the publisher.

Inhoud

INLEIDING

Pluim of fluim 9

HOOFDSTUK 1

‘Ik kan niet alle koekjes van Bukavu kopen’ 15

HOOFDSTUK 2

De Kompany’s op de vlucht in Congo 35

HOOFDSTUK 3

Een ket leert in de Noordwijk overleven 45

HOOFDSTUK 4

Slimme, speelse pompon op school 67

HOOFDSTUK 5

Voetbalopleiding in Neerpede:

‘Hij was zo goed dat we hem verstopten’ 91

HOOFDSTUK 6

‘Vergeet de Vince geen water te geven’:

moeizame humaniorajaren 125

HOOFDSTUK 7

Doorbraak als Anderlecht-voetballer:

‘Hij had het allemaal’ 157

HOOFDSTUK 8

Leergeld betalen bij ‘dode’ Duivels:

‘Ik bied mijn excuses aan’ 213

HOOFDSTUK 9

**Vincent Kompany van 2006 tot 2014,
in een notendop 237**

OPROEP **249**

DANKWOORD **251**

BRONNEN **253**

BIBLIOGRAFIE AUTEUR **255**

*'Hoe meer ik reis, hoe meer ik de wereld als mijn thuis beschouw.
Waarom zou ik ergens niet welkom zijn, op voorwaarde dat ik
respect heb voor de plaatselijke tradities? Dan kan dat land evenzeer
het mijne zijn als dat van de mensen die er geboren zijn.'*

Vincent Kompany in het weekblad
Sport-Voetbalmagazine, 5 december 2007

INLEIDING

Pluim of fluim

Eindelijk worden voetballiefhebbers met sympathie voor de Rode Duivels nog eens verwend. Voor het eerst sinds twaalf jaar mag het Belgische mannenelftal deelnemen aan de eindronde van het wereldkampioenschap, van 12 juni tot 13 juli in Brazilië. En het moet gezegd, de Duivels lijken klaar voor een dansje en drankje, voor de samba en de caipirinha. Het is voor vele voetbalfans duidelijk dat de huidige generatie spelers wat individueel talent betreft met kop en schouders uitsteekt boven eerdere generaties. Daarom denken sommigen dat de Duivels het in Brazilië beter zullen doen dan de vierde plaats van het wonderteam in Mexico 1986 met Ceulemans, Gerets, Pfaff, Scifo, Vercauteren, Vervoort, Demol en co.

Aan kapitein Vincent Kompany zal het niet liggen, tenzij pech hem stokken in de wielen steekt. De Brusselse ket van Congolese afkomst is uitgegroeid tot de leider van het elftal, op en naast het veld, door zijn kwaliteiten als voetballer en zijn ingesteldheid. Vijf woorden kenmerken zijn karakter als sportman: ambitie, inzet, zelfvertrouwen, verbondenheid en optimisme. Kompany wil namelijk altijd en overal winnen, zet zich buiten die paar seconden dat hij eens wegdroomt tot de laatste seconde in, zal altijd en overal zijn mening zeggen, twijfelt geen seconde aan zichzelf en wil altijd en overal mensen verbinden en de neuzen in één richting laten wijzen. Hij is een bruggenbouwer die grenzen wil slopen. Niet hoe je er uitziet of je afkomst telt, wel je daden en je werkracht.

Wat Vincent Kompany nog unieker maakt, is zijn maatschappelijke inzet, in woord en daad. Zonder het met zoveel woorden te zeggen is hij politiek gezien links, net zoals zijn moeder en vader: hij pleit voor gelijkheid van kansen, sociale rechtvaardigheid, solidariteit en andere progressieve, dikwijls uitgesproken linkse thema's zoals het belang van onderwijs en aandacht voor kansarmen. Daarom engageert hij zich voor SOS Kinderdorpen en richtte hij een hoofdstedelijke voetbalclub met sociale doeleinden op. Kompany wil de wereld beter maken. In tweets neemt hij geregeld stelling. Hij pleit voor verdraagzaamheid en tegen racisme, geeft wereldleiders een pluim of fluijm. Als je veel geld hebt, ben je onafhankelijk en kun je doen en laten wat je wil, zullen sommigen opmerken. Dat klopt, maar je moet het wel doen.

Vincent Kompany *for president*? Als België geen koninkrijk maar een republiek zou zijn met een president zouden veel Belgen op de Grote Vriendelijke Knuffel des Vaderlands stemmen. Gesteld dat de voetballer kandidaat zou zijn natuurlijk. Dat is nog maar de vraag. In tijden waarin de N-VA vasthoudend en geduldig knaagt aan de ontmanteling van de Belgische staat werpt Kompany zich op als hoeder van het landsbelang. Als eenmaker. Als verzoener. Om het met een aantal mensen te zeggen die ik voor dit boek sprak: voorzitter Bart De Wever van de N-VA verdeelt de Vlamingen, Walen en Brusselaars; Kompany verbindt hen. Hij groeide op in een meertalige stad, speelde voetbal bij een tweetalige club, spreekt Frans als moedertaal, ging zijn hele schoolcarrière naar Nederlandstalige scholen, was lid van Nederlandstalige scouts, trekt zich uitstekend uit de slag in het Engels en kent nog voldoende Duits ook. Zijn vrouw is Engelse; hij werkt vooral in het buitenland, al voelt hij zich op en top Belg. Hij is bovendien een allochtoon van de tweede generatie, een symbool van niet alleen de Congolese maar ook Afrikaanse en zelfs wereldwijde migratie. Een man met een identiteit maar zonder grenzen. Fijn van taal, fijn van snit, *every inch a gentleman*.

Vincent Kompany is niet opgegroeid in de gewelddadige Bronx van het New York van de jaren tachtig maar in een hoofdstedelijke wijk, de Noordwijk, waar mensen destijds niet in ideale omstandigheden woonden. Hoogbouw, nauwelijks groen en speelruimte, te veel criminaliteit en prostitutie aan meestal de overkant van de spoorweg zijn geen voordelen voor een kind. Dat uitgerekend zo iemand het zwart-witdenken overstijgt en pleit voor meer verdraagzaamheid, solidariteit en zelfred-

zaamheid, kan verbazing wekken. Zijn houding druist in tegen heel wat clichés. Anderzijds is het tekenend voor een nieuwe generatie jongeren van diverse afkomst die hun toekomst zelfbewust in handen nemen. Zonder in zelfmedelijden te zwelgen en zonder in de hangmat van de slachtofferpositie plaats te nemen.

Hoe komt het dat Vincent Kompany, een twintiger, een positief boegbeeld is? Doet hij dat om zichzelf interessant te maken, uit ijdeldheid? Wat denkt hij echt? En waarom denkt hij zo? Welke rol heeft zijn opvoeding gespeeld? Wat is de rol van Patrice Lumumba, de eerste premier van Congo? Waarom hebben Vincents ouders hem zo'n sterk rechtvaardigheidsgevoel ingepeperd en waarom lijkt dat ook zijn levensmotto buiten het voetbalveld? Wat betekende zijn overleden moeder Joseline voor hem? Wat is de rol van zijn vader, zijn twee jaar oudere zus Christel en drie jaar jongere broer François?

Om op al die vragen te antwoorden, was het belangrijk zijn familieachtergrond te bestuderen. Daarom heb ik enkele bibliotheekrekken geplunderd met boeken over Congo, het geboorteland dat vader Pierre Kompany in 1975 verliet om zijn geluk in België te beproeven. Ik las wat Congolese geschiedkundigen of Belgen, al dan niet van Congolese afkomst, over de ontwikkeling van hun land te melden hebben.

Baluba-Kasai, beter dan James Bond

In interviews vertellen de Kompany's in de regel nooit over hun Congolese stam, de Baluba-Kasai. Journalisten kennen er weinig van of denken dat het allerminst politiek correct of zelfs racistisch is om ernaar te vragen. Terwijl je een mens toch pas helemaal kunt doorgronden als je zijn afkomst kent. Toen ik Pierre Kompany vroeg of hij over zijn etnie en de bewogen geschiedenis van zijn familie wilde spreken, stemde hij toe om hierover voor het allereerst in zijn leven uitgebreid zijn licht te laten schijnen. We praatten urenlang en ik mocht hem alles vragen. Meer dan eens viel ik haast van mijn stoel bij weer een nieuwe wending in het leven van de Kompany's in Congo of in België. Er zijn James Bond-films gemaakt met slechtere scenario's. Ook als het over de zoveelste vervolging van zijn volk ging, of net over verwijten die zijn volk troffen, bleef Vincents vader altijd zichzelf: rustig en doordacht. Zelfs toen Albert

Kalonji, een voorman van zijn volk, in 1960 een eigen staat uitriep, Zuid-Kasaï, waren de Kompany's er vierkant tegen: ze waren niet voor een opsplitsing van het land, maar voor eenheid en solidariteit. De appel valt soms niet ver van de boom... Na dat gesprek, dat uitmondde in een zes pagina's lange coverstory in *De Standaard Weekblad*, vertelden lezers me dat ze de familie Kompany en Vincent beter begrepen. Hetzelfde gesprek met Pierre Kompany gaf meer inzicht in Vincents loopbaan als voetballer. Zijn vader heeft in Congo namelijk zelf gevoetbald, net als Vincents grootvader van moederszijde, een Ardennees, al bereikte Pierre de top en bleef Vincents grootvader amateurvoetballer.

Pierre Kompany's interview fascineerde me zodanig dat ik een boek over Vincent wilde schrijven, vooral over de eerste twintig jaar van zijn leven, tot Vincent Kompany in de zomer van 2006 naar Hamburg vertrok. Het boek probeert de ontwikkeling van zowel de mens als de voetballer Vincent te schetsen. Ik heb gepraat met meer dan veertig mensen zoals jeugdtrainers en -begeleiders, trainers-coaches, bestuurders en spelers bij de eerste ploeg van Anderlecht en de nationale ploeg. Ook zijn atletiekcoach komt aan het woord, net als een medescout en mensen die met hem op reis gingen naar de SOS Kinderdorpen in Congo of zijn engagement delen zoals Kim Gevaert.

Ik wilde ook de kleuter, het kind, de puber en de jongvolwassene leren kennen. Daarom ging ik praten met oud-leerkrachten in Vincents scholen. Kleuterjuffen, leerkrachten in het lager onderwijs en de humaniora schetsen een raak, boeiend en meer dan eens grappig beeld dat een haarfijn inzicht biedt in hoe Vincent dacht en handelde. Dat levert vaak verrassende inzichten op. Duidelijk wordt ook dat de combinatie van voetbal en studies in zijn laatste schooljaren stilaan onmogelijk wordt. Het leidt tot frustraties bij zowel Vincent, zijn ouders als zijn leerkrachten.

Er zijn meer zwarte bladzijden in zijn leven, zoals de verbroken relatie van zijn ouders en de verwijdering uit de school die er nochtans om bekend stond dat het zijn leerlingen wilde begrijpen in plaats van te veroordelen. Een bisjaar in het vierde was er een gevolg van.

Toen viel zijn frank. Het werd tijd dat hij volwassen werd. Hij trok zijn zevenmijlslaarzen aan, debuteerde met verbazend gemak al op zijn zeventiende in het A-elftal van Anderlecht en de nationale ploeg. Waren de groeipijnen als mens stilaan achter de rug, nu moest hij zichzelf op

het veld nog bijschaven om van een goede Belgische voetballer ook een Europese topper te worden. Kracht, techniek, inzicht, stijl en uithouding had hij al. Een portie nonchalance op het veld, een minder ontwikkeld positie- en kopbalspel, een impulsieve drang naar voren, een soms te grote mond en een legendarisch talent voor te laat komen eveneens.

Ik heb dit boek in volledige onafhankelijkheid geschreven. Niet Vincent Kompany, zijn vader, manager Klaas Gaublonne of wie ook hebben mijn pen vastgehouden. Overigens heb ik Vincent via zijn vader en manager Gaublonne wel op de hoogte gebracht, als teken van respect tegenover Vincent Kompany. Ze hebben me in alle vrijheid laten werken. *Vincent Kompany, van ket tot kapitein* is dus geen pr-verhaal maar een journalistiek onpartijdig portret. Ik heb niks voor maar ook niks tegen Kompany en heb alleen maar geprobeerd hem te begrijpen, inzicht te verkrijgen in zijn leven en het te verduidelijken.

Veel leesplezier!

Frank Van de Winkel
Schepdaal, 15 april 2014

HOOFDSTUK 1

‘Ik kan niet alle koekjes van Bukavu kopen’

Een stijlvol geklede jongeman met een breekbaar voorhoofd en een zachte oogopslag schuift aan, toont beleefd zijn instapkaart en begint aan een van de grootste emotionele avonturen van zijn leven: een bezoek aan Congo. Vincent Kompany is vooraan in de twintig. Hij is de zoon van een Congolese vader en een Belgische moeder. Vincent is kortgeschoren. Ontspannen. Nieuwsgierig. Ernstig. Onverstoorbaar. Hij zal voor het eerst in zijn leven voet zetten op voorvaderlijke bodem. Het is begin juni 2006 en hij heeft vakantie. Slaapt hij tijdens de lange vlucht? Doorbladert hij de *Bradt*-reisgids? Leest hij een boek over de geschiedenis van zijn vaders geboorteland? Dan zal het lachen hem helemaal vergaan: een vicieuze cirkel van oorlog, corruptie, wetteloosheid en slecht bestuur mondt er al tientallen jaren uit in bittere armoede. Maar als iets Kompany kenmerkt, dan wel zijn onwrikbare zin voor rechtvaardigheid gekoppeld aan grenzeloze ambitie: geen woorden maar daden. ‘Er zijn problemen en er zullen oplossingen voor zijn. Je moet ze alleen willen vinden, dat is mijn filosofie van de dingen,’ zegt hij in een video van sponsor Nike. Hij weet maar al te goed dat zijn geboorteland steenrijk is omdat het barst van de grondstoffen. Welk land kan putten uit bodemschatten zoals kobalt, koper, zink, tin, coltan, uranium, zilver, ijzererts, goud en industriële diamant? Om over andere natuur-

lijke rijkdommen te zwijgen, denk aan koffie, thee en suiker. Maar in plaats van een lofzang te lezen over een welvarend Congo, glijden Kompany's ogen in de reisgids misschien over de volgende zin: 'De Democratische Republiek Congo heeft een van de droevigste hoofdstukken in de moderne geschiedenis geschreven: van de brutale politieke dwaasheid onder koning Leopold II van België tot de afschuwelijke corrupte kleptocratie van leider Mobutu Sese Seko en de met bloed bevlekte slagvelden van Afrika's eerste wereldoorlog.'

Is dat het land waar zijn vader en familie vandaan komen? Welk gevoel overheerst in het hoofd van de jongeman bij de rol van zijn vaderland België in de geschiedenis van Congo? Onrechtvaardigheid en boosheid? Regelrechte minachting? Of relativiseringsvermogen, begrip zelfs? Vergevingsgezindheid? En nog een vraag waarover hij ongetwijfeld heeft nagedacht: is hij diep in zijn hart een Congolese Belg of een Belgische Congolees? En hoopt hij dat deze reis hem dat duidelijker zal maken? Bonst zijn hart in zijn keel als het vliegtuig de landing inzet of is hij werkelijk nooit van zijn stuk te brengen? Maar daar openen de deuren al. Hij klikt zijn gordel los, neemt zijn handbagage en stapt het vliegtuigtrapje af naar het tarmac.

Wie ooit in de buurt van de evenaar was, kent de klamme, zinderende hitte die je in het gezicht slaat. Ook Kompany voelt het onmiddellijk. Hij ruikt het. Hij hoort het misschien ook. En het bevalt hem. 'Ik houd van de sfeer in Congo,' zal hij later op de zender Congo wws opmerken. 'Het is een luid land. Iedereen zingt, praat en is ervan overtuigd iets te zeggen te hebben. En de mensen doen door. Dat is wat ik ook doe.' Hij is een nieuw universum binnengetreten, waar de zintuigen feestvieren. Hier gelden andere wetten. Het klimaat dwingt je ertoe een ander levensritme aan te nemen en je minder druk te maken. Je blijft beter thuis als je bang bent voor een hagedis, een kolonie mieren, muggen of horde muskieten. En je loopt gegarandeerd met je hoofd tegen de muur als je te weinig oog hebt voor de Afrikaanse realiteit zoals het andere tijdsbesef, het belang van de familie of de eerbied voor palavers en anderen. En pas op om *féticheurs* af te schilderen als oplichters. Nee, die fouten zal hij niet maken. Al zal hij zich wel geregeld verbazen, af en toe schrikken zelfs.

Nee, hij is niet op het vliegtuig gestapt om familie te bezoeken en in tropenpak in de *brousse* rond te banjeren of op zoek te gaan naar de zeld-

zame berggorilla's in het Nationaal Park Virunga. Wel onderneemt hij een studiereis namens SOS Kinderdorpen. Eerst in Bukavu, een grensstad bij de heuvels in de buurt van Rwanda, bekend om zijn overweldigende natuurpracht. En in de rauwe, broeierige hoofdstad Kinshasa, helemaal aan de andere kant van het land, sluit hij zijn korte bezoek af. SOS Kinderdorpen, de organisatie waarvoor hij ambassadeur wordt, vangt sinds meer dan zestig jaar wereldwijd wezen en andere kwetsbaren op: verwaarloosde, misbruikte of achtergelaten kinderen. 'Mijn werk voor hen is even belangrijk als het voetbal, en dat is me de eerste keer dat ik hier kwam duidelijk geworden,' bekent hij later aan VTM.

'We hebben via onze managing directrice Hilde Boeykens de eerste stap in de samenwerking met Vincent gezet,' vertelt Barbara François, voorzitter van SOS Kinderdorpen België. 'Hij was er toen al mee bezig om iets voor de wereld te doen en wij kwamen op het juiste moment in zijn leven.' Tijdens zijn eerste werkbezoek aan Congo was hij nog heel jong, twintig, maar al zeer volwassen. Zijn ideeën waren al helemaal gerijpt. Zo wilde hij ook sportterreinen oprichten. Hij voelde zich verantwoordelijk en toonde zich heel geïnteresseerd. Vincent stond ook open voor ideeën. En hij dacht dat hij snel resultaten zou bereiken, al gaat dat helaas niet zo makkelijk.' Dat zijn ideeën al gerijpt waren, hoeft nauwelijks te verwonderen. In september 2003, hij was zeventien, antwoordde hij op een vraag in het weekblad *Humo* waarover een interview met hem na zijn voetbalcarrière zou gaan: 'We zullen het zeker ook over Congo hebben, waar ik dan al heel vaak geweest zal zijn, en waar ik een aantal ontwikkelingsprojecten zal hebben opgezet.'

Kompany zal tijdens zijn Congolese bezoek zijn naam als bekende voetballer gebruiken om in politieke en economische kringen goodwill te creëren, onder meer voor de oprichting van een SOS Kinderdorp in Kinshasa. In Bukavu zal hij de kinderen en hun begeleiders een hart onder de riem steken en wil hij ervaren hoe het er in zo'n Kinderdorp aan toegaat. Drie dagen blijft hij in Congo. François: 'Hij gedroeg zich niet als een ster, terwijl hij het al was. Men kende hem. Bij ministers werden we bijvoorbeeld onmiddellijk binnengelaten, bijna op het moment zelf, wat normaal gezien onmogelijk is. Je doet er normaal dagen over om afspraken te maken en op het moment zelf moet je meestal ook nog een paar uur wachten. Met Vincent erbij waren we in een kwartier binnen. In die gesprekken heeft hij me trouwens geïmponeerd door zijn

pertinente vragen. Met de minister van Leefmilieu bijvoorbeeld sprak Vincent op gelijke voet, niet als een voetballer die er niets van kent. Je zag dat hij al volwassen was en iets te zeggen had, en dat er naar hem geluisterd werd. Hij beschikt natuurlijk ook over de gave van het leiderschap.’

Volgens de voorzitter van SOS Kinderdorpen België kreeg Kompany in Congo een cultuurschok. ‘Dat is normaal: hij is geboren en opgegroeid in België. En terwijl België nog altijd bij de rijkste landen ter wereld hoort, blijft Congo een van de allerarmste. Wie voor het eerst in zo’n arm land komt, is van de kaart. Toen Vincent er in 2006 verbleef, maakte Kinshasa een moeilijke periode door. Je zag overal soldaten: regeringsgebouwen waren extra beveiligd in de aanloop naar de eerste democratische verkiezingen in meer dan veertig jaar. De administratie functioneerde niet of nauwelijks; het vuil werd niet opgehaald... Vincent reageerde door overal te willen helpen, maar dat gaat natuurlijk niet. We bezochten in Kinshasa bijvoorbeeld een weeshuis dat er zeer slecht aan toe was en op de lange termijn geen toekomst had. Ons Kinderdorp-project overtuigde Vincent wel voor de langere termijn. We wilden vijftien eenvoudige huizen bouwen waarin telkens tien kinderen wonen met een inwonende *maman*. Er was ook ruimte voorzien voor twee scholen en een medisch centrum.’ SOS Kinderdorpen was na die reis opgetogen over de samenwerking met Vincent Kompany. Barbara François: ‘Ik heb tijdens die reis geen enkel minpunt gezien bij die nochtans zeer jonge man. Je kunt bijvoorbeeld ontgoocheld zijn door iemand die er plots iets uitflapt dat in slechte aarde valt, maar dat was allerminst het geval. Hij was perfect.’

Congo, geen weekendje Parijs

In 2007 keert hij terug, ditmaal met zorgvuldig uitgekozen Belgische media in zijn kielzog, zoals *Het Laatste Nieuws* en de twee grootste commerciële Belgische tv-stations, VTM en RTL-TVi. SOS Kinderdorpen hoopt dat de media-aandacht sponsors en donateurs voor het nog op te richten hoofdstedelijke Kinderdorp zal lokken. Die steun is broodnodig: de bouw van het dorp kost om en bij twee miljoen euro en die van het medisch centrum zowat 200.000 euro. Kompany draagt naar eigen zeggen 20.000 euro bij voor het medisch centrum.

Het Laatste Nieuws volgt de voetballer tijdens zijn eerste reis naar Congo een week lang op de voet. In ruil voor dit exclusieve voorrecht roept het dagblad zijn lezers elke dag op om bij te dragen aan de bouw van het Kinderdorp in Kinshasa. Waarom wil Kompany zijn schouders zetten onder deze en geen andere organisatie? Omdat s.o.s. deze kinderen op een eenvoudige maar goede manier een kans geeft om een normaal leven op te bouwen, zegt hij. Op de website van de organisatie legt hij uit dat hij een 'hekel aan onrecht heeft. Miljoenen kinderen in Congo krijgen de kans niet om van hun leven iets te maken.' Hij vindt dat een regelrechte 'misdad'. Hij is zelf met een achterstand aan het leven begonnen, beweert hij, want 'ook in België start niet iedereen op gelijke voet'. Maar hijzelf had ontsnappingsmogelijkheden. Hij wil nu voor Congolese kinderen diezelfde kansen creëren zodat ze een goede scholing krijgen, waarden en normen leren, kortom gewapend zijn voor het leven. 'Ik zal het land daarmee niet veranderen, maar zij later misschien wel,' besluit hij. In zijn maatschappijvisie staat en valt alles met goed onderwijs voor iedereen, zeker en vooral ook voor achtergestelde kinderen. Dat Vincents vader jarenlang les gaf, is geen toeval.

Wat verwacht Vincent zelf van de trip naar Congo in 2007? Het zou een beetje cru zijn om te zeggen dat hij vooral hoopt op zoveel mogelijk geld en goodwill. Hij ging ernaartoe om het project zelf op te volgen en onder de aandacht te houden en om het onrecht dat de kinderen van Kinshasa wordt aangedaan, verder aan te klagen. Hij wil zoveel mogelijk indrukken opdoen. Daarbij gaat hij ervan uit dat goede en minder goede ervaringen zijn deel worden. Maar hij weigert vooraf zijn hoofd vol te proppen met vooroordelen. Hij wil onbevangen blijven. In die zin voelt het vóór zijn vertrek hetzelfde aan als 'een weekendje Parijs'. Die verwijzing naar Parijs zou hij nadien nooit meer gebruiken: daarvoor is de Afrikaanse ervaring met alle ellende veel te ingrijpend. Maar zijn onbevangenheid, een combinatie van openheid van geest en nieuwsgierigheid, typeert hem. En is hij niet roekeloos? Als hij Oost-Congo bezoekt, waar nog veel gevechten wordt, zegt hij: 'Risico en gevaar kunnen me geen snars schelen, ik vind dat onbelangrijke gegevens op een trip als deze. Sterker, ik zou liever op die plekken willen zijn waar niemand zich durft te vertonen.' Het is de taal van een paracommando, oorlogsjournalist of mensenrechtenactivist. Kompany's uitspraken klinken op het eerste gezicht fel. Maar hij is zelf gehard door zijn jeugd in de Brusselse Noordwijk en de scheiding van zijn ouders op zijn veertiende.

Zijn vader heeft in Congo nog veel meer meegemaakt, en ook dat straalt ongetwijfeld af op zijn zoon. Kompany schuwt de confrontatie met pechvogels niet: hij zoekt ze soms zelf op. In België is hij al bij ernstig zieke kinderen op bezoek gegaan die later zijn bezweken, vertelt hij. Dat raakte hem tot in zijn ziel maar: 'Ik kan daarmee omgaan. Ik stort niet in, dat heeft ook geen enkele zin.' Gevoelig is hij wel, maar hij kan die gevoelens plaatsen zonder dat ze hem overmannen.

Die junidag in 2007 was Vincent Kompany naar Kigali gevlogen, de hoofdstad van Rwanda, en daarna westwaarts naar het nabijgelegen Bukavu gereisd. In Bukavu heeft Kompany's grootvader als elektricien gewerkt en is zijn vader geboren. Op alles is Vincent voorbereid: op ellende en op schoonheid. Hij zal beide krijgen. De reis van Kigali naar Bukavu, op de zuidwestelijke oever van het Kivumeer, dompelt hem al meteen onder in het echte Afrika waarin het zogenaamde *article quinze*, een populaire uitdrukking uit een denkbeeldige grondwet, vaak de allerlaatste hoop is: *débrouillez-vous* of trek je uit de slag. Als het gezelschap aan de grens van Rwanda met Congo arriveert, is het vijf over zes 's avonds. De grensovergang is al vijf minuten gesloten. Een begeleider uit Kompany's gezelschap stapt op een Congolese grenswachter af, spreekt hem voorzichtig aan, stopt hem discreet wat geld toe. Het gezelschap trekt via een kaduke brug Congo in. De dag erna keert het gevolg terug naar de grens om de paspoorten alsnog te laten afstempelen. De begeleider houdt deze keer een biljet van twintig dollar in de hand. *Pour faciliter la discussion*, lacht hij, 'om de discussie te vergemakkelijken.'

Spelvreugde

Het Kinderdorp van Bukavu is in alle staten door het bezoek van de Belgische voetballer. Vele kinderen hebben hun ouders verloren door politiek-economisch geweld. Ze eten en slapen er en gaan overdag naar school. Vincent stapt een houten kleuterklas binnen; de ukken zetten een lied in. Ook het eerste leerjaar doet hij aan. Op een bank achteraan gaat een vinger de lucht in. 'Hoe kan ik in België komen?' vraagt een kind. 'Het is veel beter dat je gebruikmaakt van alle kansen die je hier krijgt,' antwoordt Kompany. 'Probeer een mooi diploma te behalen waarmee je later geld kunt verdienen zodat jullie met zijn allen stilaan je